

Sjældne Lærker paa Bornholm om Vinteren.

I den strenge Vinter 1929 iagttog jeg adskillige Gange — første Gang 10. Januar — en broget Flok Lærker, der fouragerede i Rønne Havns vældige Affaldsdynger. Fuglene var meget lidt sky og derfor lette at bestemme. Flokken bestod af 15 Toplærker, *Galerida c. cristata* (L.); 3 Bjerglærker, *Eremophila alpestris flava* (GM.), og 2 Hedelærker, *Lullula a. arborea* (L.); de sidste to holdt sig oftest for sig selv og saas altid sammen. En Hvid Vipstjert, *Motacilla a. alba* L., iagttoges flere Gange sammen med Flokken.

ARNE LARSEN.

ANMELDELSER

C. A. RASMUSSEN: De sorte Tejsters Øer. Henrik Koppels Forlag. København 1932. Pris 12 Kr., (indb. 16 og 20 Kr.). — I en pragtfuldt udstyret Bog har Kommunelærer RASMUSSEN, Faaborg, skildret Nordre Rønners Fugleliv i Ord og Billeder. Som venteligt er der mange udmærkede, smukt reproducerede Fuglefotografier, hvoriblandt man særlig kan fremhæve dem af Stenvender og Skærpiiber; der findes Billeder af alle Nordre Rønners ynglende Fuglearter, forevigede i karakteristiske Situationer, men Optagelserne er dog ikke alle lige skarpe, og enkelte er ikke fri for at være lidt overeksponerede. Teksten er hovedsagelig bygget over Forfatterens egne Iagttagelser paa Øerne, og man faar et levende Indtryk af den store Kærlighed, han nærer til Objekterne for sin »Jagt«, men hans Pen er knapt saa let flydende som en vis svensk Forfatters, med hvem man undertiden har sammenlignet ham, og man sporer ofte en vis Tendens til at »gøre Fuglene til Mennesker«. Forf. har et stort Kendskab til danske Fugle, men hans Bemærkninger om andre Arter er ikke altid absolut uangribelige; saaledes vil det uvilkaarligt virke mærkeligt paa den, der har studeret Lundernes udviklede Minegange paa Ynglepladserne, naar han læser, at Lunden lægger sine Æg »paa Fuglefeldenes Hylder og Afsatser eller i Fjeldvæggens Revner og Spalter«; det sidste kan maaske hænde, men det hører absolut til Undtagelserne.

B. L.

BERNT LÖPPENTHIN: Die Vögel Nordostgrönlands zwischen 73°00' und 75°30' n. Br., samt Beobachtungsergebnissen von der dänischen Godthaab-Expedition 1930. 127 pp., 26 Figg. + 1 Kort. Meddelelser om Grönland, Bd. 91, Nr. 6, 1932. Pris 6 Kr. — Et vigtigt Bidrag til vort Kendskab om de grønlandske Fugle, udarbejdet med stor Sagkundskab og Omhyggelighed. Som

Medlem af Godthaab-Ekspeditionen 1930 havde Forf. Lejlighed til at studere Fuglelivet paa den nordlige Del af Grønlands Østkyst, nærmere betegnet Landet omkring Wollaston Vorland, Clavering Ø og Hudson Land. Overraskende Nyheder kunde jo ikke ventes fra disse Landstrækninger, hvis Avifauna saa nogenlunde er kendt gennem KOLTHOFF'S, DEICHMANN'S og BAY'S Undersøgelser, og af faunistisk Interesse er derfor kun et enkelt Fund, nemlig en Koloni af Sabinemaager, *Xema sabini*, paa en Ø i Young Inlet (ca. 74° n. Br.); tidligere kendtes den kun fra eet Sted i Østgrønland, nemlig fra Danmarks Havn (ca. 77° n. Br.). Afhandlingen indeholder imidlertid mange interessante biologiske Nyheder: Hos Islandsrylen ruger ♀, medens ♂ ledsager Ungerne, hos Selningen ledsager ♀ Ungerne, medens ♂ (sandsynligvis) ruger, Sabinemaagen ernærer sig bl. a. af Terneæg (er ligesom andre Maager Ægrøver), Havternen har som Regel her kun eet, sjældent to Æg, den Langhalede Kjove efterstræber ogsaa Smaafugle, Isstormfuglens mørke Fase er hyppigere mod Nord (med Fig.), Hvidsiskenen ses kun paa mere vegetationsrige Steder, der er foretaget Analyser af de fleste Arters Maveindhold o. s. v. — En stor Del af Afhandlingen er helliget zoogeografiske Studier, af stor Interesse er Forfatterens Formodning om, at de østgrønlandske *Calidris maritima* skulde være af europæisk (spitzbergensk) Oprindelse, de vestgrønlandske af amerikansk, ligeledes at de Langhalede Kjover, *Stercorarius longicaudus*, i Grønland skulde stamme fra Amerika og være indvandret over Nordgrønland. Sidstnævnte Fugl beskrives som ny Form, *S. l. pallascens*, havende Undersiden lysere end skandinaviske Stykker. Ogsaa mange af de andre Arter er undersøgt m. H. t. geografisk Variation, men desværre uden amerikansk, nordskandinavisk eller spitzbergensk Sammenligningsmateriale, saaledes at det i Reglen er blevet ved de mere teoretiske Formodninger, som imidlertid kan afgive gode Fingerpeg for senere Undersøgere. Afhandlingen slutter med et engelsk Resumé samt en Liste med Tilføjelser til Fortegnelsen over Østgrønlands Fugle.

FINN SALOMONSEN.

R. HØRRING: Fuglene ved de danske Fyr i 1930. 48de Aarsberetning om danske Fugle. Vidensk. Medd. fra Dansk nat. Foren., Bd. 92, 1931—32, p. 385—454. — Blandt Meddelelserne om mindre almindelige danske Fugle kan nævnes en Kolbeand, ♂ juv., skudd ud af en Flok paa 4 Individuer ved Rødby, 6. September 1931, og saavel Havørn som Fiskeørn er iagttaget i Himmerland i Maj Maaned 1931. — Til Slut meddeles nogle Resultater af Ringmærkninger, foretaget i 1931 med Zoologisk Museums Ringe. B. L.

O. HELMS: Helgoland og dets Fugleliv. Naturens Verden 1932, p. 307—325; 11 Billeder i Teksten. — Efter en Beskrivelse af selve Øen omtaler Forf. HEINRICH GÄTKE, som tilbragte Størsteparten af sit lange Liv med ornithologiske Studier paa Helgoland. 1910 begyndte Dr. WEIGOLD at undersøge Fuglenes Trækforhold gennem systematiske

Ringmærkninger; han efterfulgtes 1924 af Dr. DROST, den nuværende Leder af »Vogelwarte Helgoland«. — Til Slut beretter Forf. om sit eget Besøg paa Øen, der faldt ved Pinsetid 1931. Foruden selve »Vogelwarte« med Fangsthaven maa som stor ornithologisk Seværdighed ubetinget nævnes Lomvieklippen, hvor henved 6000 Fugle holder til, men det er dog langt fra dem alle, der har parret sig. Ellers er Helgoland fattig paa Ynglefugle; foruden Lomvierne ruger kun Alk, Graaspurv, Stær og Forstuesvale, men tidligere har ogsaa Lunden og Sølvmaagen ynglet, førstnævnte paa selve Øen, sidstnævnte paa »Die Düne«, en Klitø, der ligger ca. 1 km Øst for Øen. — Imidlertid er det jo mere som Trækobservationsplads, at Helgoland har sin særdeles store, ornithologiske Betydning.

B. L.

P. SKOVGAARD: Nogle Blade af den Sorte Storks Saga i Danmark. Danske Fugle, Bind 4, 1932, p. 1—16. — Et Supplement til Bogen om »Den sorte Stork, særlig i Danmark«, Viborg 1920 (Anm.: D. O. F. T., 1920, p. 168). Forf. har sat et stort Arbejde ind paa at skaffe saa fyldige Oplysninger som muligt om alle Redepladserne i Danmark, særlig efter Aar 1900. Desværre gaar den Sorte Stork som Ynglefugl i Danmark rivende tilbage, som Aarsager angives Hugst i Skovene, Ægrøvning og ikke mindst Skydning paa Trækket. Nu er næppe mere end 2—3 ynglende Par tilbage. Til Afhandlingen er føjet nogle smukke Hellsidesfotografier, som viser Reden med Æg, Unger eller de gamle Fugle, og som er reproduceret meget bedre end de noget utydelige Gengivelser i Bogen af 1920. For at disse Billeder skal fremtræde saa godt som muligt, er Tidsskriftets Format forøget betydeligt. Afhandlingen vil staa som et smukt Minde om en uddøende Fugleart.

FINN SALOMONSEN.

THORVALD KJÆR: Hjejlen, *Charadrius apricarius oreophilus*, som Ynglefugl i Jylland. Flora og Fauna, 1932, p. 77—83. — Forf. har beskæftiget sig med Hjejlen nuværende og tidligere Forekomst som Ynglefugl i Jylland. Som bekendt er Fuglen blevet sjælden, og Hovedaarsagen maa utvivlsomt søges i, at dens Yndlingsterræn, ensom Hede med kort Lyng og Tuer med Rensdyrlav, gradvis maa vige Pladsen for Plantagekulturerne.

B. L.

A. F. V. SEIER: Bornholms Fugle. Aakirkeby (Aakirkeby Boghandels Forlag) 1932, 250 pp. — Vort Kendskab til Bornholms Fugle er meget ringe; bortset fra ældre Afhandlinger af FISCHER, THURAH o. a. har vi i den nyere Tid egentlig kun faaet Underretning om Ynglefuglene paa Græsholmen ved Christiansø; en Bog over Bornholms Avifauna vilde derfor være paa sin Plads. SEIER's Værk løser imidlertid ikke Opgaven, dertil har Forfatteren desværre ikke haft Kundskaber og Kritik nok. De fleste Angivelser er altfor unøjagtige og ubestemte, ofte rentud forkerte, og en stor Mængde sjældne og

mærkelige Arter — hvoraf flere skulde være helt nye for Danmark — er medtaget udfra en enkelt, tilfældig Iagttagers Skøn, og uden at Fuglen blev nedlagt. Spredt rundt om i Teksten mellem de mange ufuldstændige Notitser og ligegyldige Jægeranekdoter findes dog en Del gode Iagttagelser og flere Oplysninger, som supplerer de tidligere Beretninger. Fortjenstfuldt er endvidere Forf.'s omhyggelige Katalogisering af de i Bornholms Museum (Rønne) og i forskellige Skole-samlinger opbevarede Fugle. I det hele maa det dog siges, at Bogen giver et temmelig misvisende Billede af Bornholms Fugleverden. Havde Forf. ladet sig nøje med de sikre Fund og de rigtige Meddelelser, var Dommen over hans Bog faldet gunstigere ud.

FINN SALOMONSEN.

EINAR LÖNNBERG: Några ord om den smånäbbade tjädern, *Tetrao parvirostris*. Fauna och Flora, 1932, p. 49—59. — Den i de østlige Dele af Sibirien levende Tjurart, *Tetrao parvirostris*, indføres om Vinteren i ringe Tal sammen med andet Fuglevildt fra Sibirien til Sverige. Denne Art ernærer sig næsten udelukkende af Lærkens Knopper og Naale, medens den alm. Tjur kun lever af Fyrrenaale og -skud, og Forf. forklarer Forskellene mellem de to Arters Størrelse og Næbproportioner som et Resultat af den forskellige Ernæring.

FINN SALOMONSEN.

EINAR LÖNNBERG: Några kritiska fåglar. Ibidem, 1932, p. 145—154. — Bemærkninger om nogle ejendommelige, til Museet i Stockholm indsendte Fugle.

1. En Ryle, som, skudt ved Lina Elv (Lappmarken), skønt midt i *Calidris a. alpina*'s Udbredelsesomraade, viste sig at være identisk med den sydligere *C. a. schinzii* baade i Størrelse og Farve, og Forf. mener at kunne forklare det ved at antage, at et Eksemplar af den sydsvenske Race, maaske i Selskab med typiske *alpina*, er draget med disse til Egne Nord for dens eget Udbredningsomraade. — Ref. er dog mere tilbøjelig til at antage, at Stykket er en ekstrem Minus-afviger af *alpina*-Racen, i Lighed med, hvad der er kendt i andre Racekredse (Eks. *Pyrrhula pyrrhula*; STRESEMANN 1919).

2. En Spurvehøg, nedlagt paa Ålandsøerne d. 18. Okt. med Vingelængde 246 mm, med lys, skifergraa Ryg og meget smalle Tværbaand paa Undersiden. Dette kunde lade formode, at det drejede sig om et Eksemplar af den sibiriske *Accipiter nisus nisosimilis*. — Ref. gør opmærksom paa et Stykke i Zoologisk Museum i København (beskrevet i SCHJØLER: Danmarks Fugle, III, p. 251, fra Amager, Foraaret 1923) med ganske den samme Farvetegning og endnu større Vingelængde (249 mm). Baade dette og LÖNNBERG's Stykke godtgør, at østlige Ynglefugle trækker over Skandinavien, saaledes at man med god Grund kan regne *A. n. nisosimilis* med i den svenske, resp. danske Liste. Om den tvivlsomme Form *A. n. peregrinoides* — beskrevet paa en tysk Trækfugl — kan endnu intet siges med Bestemthed.

3. Det er en kendt Sag, at gulfodede Sølvmaager yngler flere Steder i Mellemsverige (jfr. Fauna och Flora 1921, p. 126). Det drejer sig her om en Indvandring af den østeuropæiske *Larus argentatus cachinnans*, idet SUSHKIN'S Form, *L. a. omissus*, fra Hvidehavet maa betegnes som Synonym til Nominatformen, da den hverken er større end denne, som opgivet, ej heller har gule, men kødfarvede Fødder. Spørgsmaalet om disse Racer er dog ikke endelig løst, og Ref. henviser til P. SKOVGAARD'S Afhandling: Hvidehavsmaggen (*L. a. omissus*) ny for Danmarks Fauna (Danske Fugle, 1932, p. 17) hvor der formodes at Havmaager, ringmærkede paa Solovsky Øerne i Hvidehavet og genfanget i Danmark, har større Tarsler end danske Ynglefugle. Hvis de opgivne Maal, »i Reglen over 70 mm«, stemmer, er der en god Forskel, da danske Stykker næppe er større end 65—68 mm.

FINN SALOMONSEN.

GUNNAR NORDQVIST: Blå kär rhöken (*Circus cyaneus* L.) och ängshöken (*Circus pygargus* L.) häckfåglar i Skåne. Ibidem, 1932, p. 155—164; 7 Fotografier. — I nogle indledende Bemærkninger nævner Forf., at et Antal Vand- og Sumpfugle først i Løbet af de sidste 15 Aar er konstateret som Ynglefugle i Skåne; dette gælder saaledes f. Eks. Drosselrørsanger, Klyde, Sorthalet Kobbersnepe, Troldand, Sorthalset Lappedykker og Nordisk Lappedykker. Forf. mener dog ikke, at det gennemgaaende drejer sig om Nyindvandringer, men at Lokalteterne ikke tidligere har været tilstrækkeligt undersøgt. — Endelig omtaler Forf. sine Fund af Hedehøg og Blaa Kærhøg paa Yngleplads i Skåne. De to Arters Æg var praktisk talt umulige at skelne, men i de iagttagne Tilfælde havde de Blaa Kærhøge bl. a. benyttet fine Birkekviste til Redemateriale, medens ingen af Hedehøgerederne indeholdt saadanne. — Det maa absolut paaskønnes, at Forf. saa aabent fremfører sine Data til Trods for, at saavel Jægere som Ægsamlere har grebet ind paa uønsket Maade. Den lille Bestand har dog hidtil kunnet klare sig, og man maa udtale Ønsket om, af den i Fremtiden kan faa Lov til at være i Fred. — [Sml. endv. Fauna och Flora, 1932, p. 207.]

B. L.

YNGVE LÖWEGREN: Ett bidrag till frågan om molluskers spridande med fåglar. Ibidem, p. 173—175. — Forf. havde Lejlighed til at undersøge en Natravn, der havde en lille levende Snegl (*Vitrina pellucida*) mellem Fjerene. Endvidere opregnes en Del Tilfælde fra Litteraturen, hvor man har observeret Fugle, der har transporteret levende Ferskvandsbløddyr med sig.

B. L.

FINNUR GUÐMUNDSSON: Beobachtungen an isländischen Eiderenten (*Somateria m. mollissima*). Beiträge zur Fortpflanzungsbiologie der Vögel, VIII, 1932, pp. 85—93 og 142—147; hertil 2 Tavler. — I en Indledning har Forf. gjort Rede for Ederfuglens Udbredelse paa Island samt for den aarlige Dunproduktion. Fuglene

begynder at parre sig sidst i Marts, og en Maaned senere kan de iagttages i Nærheden af Ynglepladserne; de første Æg findes i den anden Uge af Maj, men Æglægningen kulminerer ikke før sidst i Maaned. Det normale Ægantal er 6 à 7 [altsaa højere end i Danmark], naar Fuglene ikke forstyrres; fjernes Æggene lægger ♀ et nyt Kuld og kan undertiden præstere dette endnu en Gang. Flere ♀♀, der var lette at genkende, kom ofte Aar efter Aar tilbage til nøjagtig den samme Redeplads. Endvidere omtales de Fugle og Pattedyr, der er skadelige for Ederfuglene paa Island, og til Slut nævnes Tilfælde af Kongeederfugl, *Somateria spectabilis*, og Fløjlsand, *Oedemia fusca*, [♂♂], der havde parret sig med ♀♀ af Ederfuglen, *Somateria mollissima islandica*, men desværre er Forf. ikke i Stand til at meddele noget om Blandingsparrenes eventuelle Unger.

B. L.

FINNUR GUÐMUNDSSON: Leiðbeiningar um fuglamerkningar frá »Hinu íslenzka Náttúrufræðisfélagi« í Reykjavík (»Skýrsla«). Reykjavík 1932; 12 pp. — Efter nogle mere almindelige Bemærkninger om Fugletræk og Ringmærkning omtaler Forf. en Del Resultater af Mærkninger, der er foretaget paa Island med SKOVGAARD's Ringe. [Se desangaaende Ref. i D. O. F. T., XXVI, 1932, p. 33]. — Nu er Reykjavík Museum selv begyndt paa at lade Aluminiumringe fremstille til Mærkning af Trækfugle. Der anvendes 9 forskellige Størrelser, de større Ringe bærer Paaskriften: »MUS. NAT. REYKJAVÍK ICELAND«, paa de mindre staar der kun: »MUS. NAT. REYKJAVÍK«; desuden findes selvfølgelig et Løbenummer. — Til Slut giver Forf. en Vejledning for Islændinge, der vil beskæftige sig med Ringmærkning.

B. L.

GEORGE MIKSCH SUTTON: Notes on the Molts and Sequence of Plumages in the Old-squaw. The Auk, 1932, p. 42—51. — Havlittens ejendommelige Fældningsforhold har ofte givet Anledning til Diskussion. Baade JACKSON (i Pract. Handb.), FORBUSH og MILLAIS har været inde paa det rigtige, uden dog at have haft tilstrækkeligt Materiale. For faa Aar siden kunde imidlertid samtidigt SCHIØLER [i Danmarks Fugle, II, p. 247 paa Basis af Stykker hjembragt fra Grønlands-Ekspeditionen 1925] og LÖNNBERG [i Fauna och Flora, 1927, p. 1 ved Hjælp af lappiske Eksemplarer] med Bestemthed paastaa, at Havlitten hvert Aar gennemgik 3 Dragtskifter, saaledes som det fra andre Fugle kun kendes hos Ryperne, idet der mellem Vinter- og Sommerdragten bliver indskudt en særlig Parringsdragt. Store Dele af denne Dragt (Hoved og Underside) følger imidlertid med over i Sommerdragten, der atter efter ca. 14 Dages Forløb giver Plads for Pragdragten, saaledes at Forholdene er ret udviklede. Forf. har uden at kende SCHIØLER's og LÖNNBERG's Arbejder, der jo desværre ikke er skrevet paa Verdenssprog, prøvet at naa til Forstaaelse af Dragtskiftet ved Hjælp af et Materiale paa 46 Stykker [SCHIØLER havde henved 500], men er kommet til det forkerte Re-

sultat, at kun to Dragter foreligger, idet han lader Fældningen til Sommerdragten strække sig over et halvt Aar. Der var heri intet usandsynligt, men Forf. glemmer, at Svingfjerskastningen finder Sted mellem Parrings- og Sommerdragten, og at der notorisk skiftes Scapularfjer tre Gange. Forf.'s Opdagelse af, at Vinterdragten hos Havlitten er homolog med andre Andearters Pragtdragt og ikke med Sommerdragten, er ogsaa fastslaaet af SCHIØLER. Man faar — efter Læsningen af denne Studie — et forstærket Indtryk af, hvilken Misforstaaelse det var ikke at lade SCHIØLER's Pragtværk udkomme paa Engelsk.

FINN SALOMONSEN.

E. A. McILHENNY: The Blue Goose in its Winter Home. The Auk, 1932, p. 279—306. — Meget interessante Skildringer af Blaagæssene paa deres Overvintringssteder. Mindst syv Tiendedele af alle Blaagæssene overvintrer efter Forf.'s Mening i Marskegnene langs en kun 130 km lang Strækning af Louisianas Kyst, omkring Vermillion Bay, Vest for Mississippideltaet. I over 50 Aar har Forf. kunnet iagttage Blaagæssenes Træk, som altid koncentrerede sig om dette lille Landomraade. Mellem Blaagæssene opholder sig kun ganske faa Snegæs (ca. 2%), som imidlertid tiltager i Antal mod Vest, indtil det Vest for Calcasieux Floden er Snegaasen, som er den talrigste. — Ernæringen bestaar udelukkende af Rhizomer af nogle *Scirpus*- (Kogleaks)arter og et Par andre Græsser. Med Næbet river de Planterne op og bryder Rodstokkene i mindre Stykker, som dog ofte er indtil 10 cm lange, og som de sluger, hvorimod de fine Rødder ikke bliver fortæret. Saa systematisk gaar Gæssene til Værks i deres Angreb paa Planterne, at Fourageringspladsen efter et Gaasebesøg ligger fuldstændig bar hen, idet hver eneste Plante er trukket op. Disse nøgne Pletter i Marsklandskabet ligger i mange Aar hen som lavvandede Damme, før Plantevæksten atter vandrer ind, i et enkelt Tilfælde varede det 40 Aar, inden Pladsen atter var bevokset. Til Hjælp for de haarde Rodstokkes mekaniske Bearbejdelse i Kraasen fortærer Gæssene i udstrakt Grad Sand, som de henter ved en Sandbanke i Nærheden. Denne Banke, som altid er Samlingsplads for Tusinder af Gæs er nu fredet. Da Sandet var ved at slippe op, kørte Forf. 120 Tons særlig harpet Grus (paa Størrelse med Skydehagl) derud, og Resultatet blev, at Arealet fuldstændig blev dækket med Blaagæs, som kom for at forsyne sig, og alt Gruset blev konsumeret. Man faar derved et Begreb om, hvilke uhyre Skarer det drejer sig om.

Til Spørgsmaalet om Snegæssenes og Blaagæssenes Slægtskab (se Ref. af SOPER's og SUTTON's Afhandlinger i D. O. F. T., 1932, p. 74—76) giver Forf. ogsaa et Bidrag, idet han siger, at til Trods for Fuglenes Variation i Farve var blandt de Millioner af Gæs, han har set, den brogede Forvinge altid enstegnet, uden Overgang til Snegæssenes Type. Dette giver dog ikke Mutationsteorien noget Dødsstød, idet Vingefarven kan tænkes at nedarves alternativt og skyldes særlige (hypostatiske) Gener, der kun effektuerer Snegaas-Vingen hos helt

hvide Individuer. — Foruden Mennesket har Blaaagæssene kun een Fjende om Vinteren, den Hvidhovedede Havørn, *Haliaëtus leucocephalus*, som tager en hel Del; ved en enkelt Rede var der saaledes Rester af 31 Blaaagæs. Den bemærkelsesværdige Afhandling ledsages af en Serie pragtfulde Fotografier.

FINN SALOMONSEN.

H. C. K. MOLINEUX: A Catalogue of Birds, giving their Distribution in the Western Portion of the Palaeartic Region. (With a Bibliography). Eastbourne (E. S. Fowler), 1930—31, 370 pp. — En let overskuelig og praktisk Haandbog over Fuglene, spec. disses Udbredning i den vestlige Del af den palæarktiske Region, d. v. s. Nordafrika, Europa og Vestsibirien indtil en Linie fra Amu-darja over Tjumen til Halvøen Jalmal. Bogen er ført fuldstændig up to date og alle de i de sidste Aar beskrevne geografiske Former er medtaget, saaledes at Værket fremtræder som en Slags Fortsættelse af HARTERT's Bog om de palæarktiske Fugle. Af særlig stor Værdi for de vesteuropæiske Ornithologer er dels de talrige Notitser om russiske Fugle, som er oversatte og samlede fra vanskeligt tilgængelige russiske Tidsskrifter, dels en omfattende indledende bibliografisk Del, som fylder 75 Sider. — En uundværlig Vejleder ved Studiet af palæarktiske Fugle.

FINN SALOMONSEN.

V. HACHLOW: *Limnodromus semipalmatus* BLYTH en Sibérie occidentale. Rev. Franc. d'Ornith., 1932, p. 283—291, + 1 Tavle. — Interessante biologiske Optegnelser om denne sjældne Vader, en Slags Sneppeklire, i Almindelighed kendt under Navnet *Macrorhamphus semipalmatus*. Yngleomraadet er dels Saltstepperne ved Kulunda i Vestsibirien, hvor den gaar helt til Tara og Tjukalinsk, dels, isoleret derfra ved mægtige Strækninger, i Transbaikalien. Aarsagen til, at Yngleomraadet er delt i to Dele, forklares udfra de post-diluviale Klimasvingninger. Paa en Tavle afbildes Dunungen, som var ukendt, samt nogle Kuld Æg.

FINN SALOMONSEN.

KONRAD LORENZ: Beobachtungen an Schwalben anlässlich der Zugkatastrophe im September 1931. Der Vogelzug, 1932, p. 4—10. — Forf. fortæller om sine Iagttagelser under sidste Vinters Sammenbrud af Svalerækken foran Alperne, hvorunder, som bekendt, den østrigske Naturfredningsforening lod Svalerne, der i store Flokke var forsamlede i Byerne, indsamle i Kurve og med Flyvemaskiner transportere over Alperne, for saa at slippe dem løs i Italien. I Byen Altenberg, Nord for Wienerwald Bjergene i Østrig, havde Svalerne skjult sig paa Lofter, i Huler og Nicher, siddende klaseformet udenpaa hinanden i flere Lag og dybt sovende, saa at de kunde tages med Hænderne. LORENZ fortæller, at dette ikke er noget usædvanligt Fænomen, men finder Sted i Egnene Nord for Alperne, hver Gang en Regnperiode sætter ind, naar Svalerne skal

trække, og han mener, at Sammenklumpningen af Fuglene og disses dybe Søvn tjener som Middel til at nedsætte Varmetabet til Omgivelserne og i det hele taget Stofskiftet i disse Perioder, hvor det er Svalerne umuligt at indsamle Føde. Kommer der atter smukt Vejr trækker Svalerne, mens fortsatte ugunstige Vejrforhold — som sidste Aar — foraarsager Svalernes Død. — Mængdeforholdet mellem Arterne var 30 By- til 1 Landsvale. — Endnu en lille Iagttagelse fortjener Omtale: Forf. holdt nogle fangede Svaler i en Stue og lagde Mærke til, at de blev urolige midt om Natten, idet de idelig fløj rundt i Mørket, men i Modsætning til andre Fugle uden at støde paa noget, idet de behændigt undgik Væggene og Inventaret i Stuen. LORENZ formoder derfor, at de kan orientere sig bedre i Mørket end andre Spurvefugle, og at de maaske trækker om Natten, mens man ellers i Almindelighed antager, at de trækker om Dagen — idet denne Mørke-Orientering er Skyld i de faa Fald af Svaler ved Fyrene. [Jfr. FLØJSTRUP: Foregaar vore Svalers aarlige Vandr. om Dagen eller om Natten? D. O. F. T., XX, p. 1.]

FINN SALOMONSEN.

KNUD PALUDAN: Verbreitung und Winterquartiere des Rassenkreises *Motacilla alba*. Journ. f. Ornith., 1932, p. 392—416. — Forf. skildrer Udbredelses- og Trækforholdene hos den Hvide Vipstjerts Racer. Udelukkende Standfugl er den vestmarokkanske Form, *M. a. subpersonata*, den forindiske *maderaspatensis* og den japanske *grandis*, alle andre trækker til sydligere Egne (Afrika og trop. Asien). I en alm. Del søges Grundene til Udspaltningen af de talrige Former belyst, saaledes formodes de kinesiske mørkryggede Former (*leucopsis*, *lugens* o. a.) at være isoleret i Istiden gennem de nordvestlige Bjergdrags Nedisning (Stanowoj, Jablonowoj, Kentei, Tien-shian, Chingan o. fl.) og have opnaaet deres større Pigmentering under Indflydelse af et fugtigt oceanisk Klima i Kystegnene, for saa senere at rykke ind i de vestligere, tørre Ørkenegne i Mongoliet og Højasien, da Isen trak sig tilbage, en Formodning, Ref. fuldstændig deler. — En omfattende Litteraturliste slutter den nyttige Afhandling.

FINN SALOMONSEN.

OTTO STEINFATT: Der Bosphorus als Landbrücke für den Vogelzug zwischen Europa und Kleinasien. Journ. f. Ornith., 1932, p. 354—383. Samme: Ein wundervoller Raubvogelzug am Bosphorus, Ornith. Monatsber., 1932, p. 33—37. — De europæiske Fugle overvintrer for Størstedelen i Afrika, og Landfuglene, der maa undgaa aabne Havstrækninger, søger derfor langs Kysterne af Balkan og Kaukasus, som saaledes kommer til at virke som Træklinier. Hvor Bjergkæder og Have trænger Trækket sammen paa et Sted, saa alle Træklinier mødes — som det er Tilfældet ved Bosphorus — foregaar derfor et mægtigt Fugletræk. Forf. opholdt sig hele Efteraaret 1931 ved Bosphorus, idet han gjorde Trækobservationer paa Bjerget Camlidza udenfor Skutari. De fleste Fugle trækker mod ØSØ

eller Ø, idet de følger Kysten som Træklinier et Stykke ned til Bugten ved Ismid, hvor de saa krydser over Marmarahavet, omtrent lige i Retning af Byen Jalova. Herfra søger de skraat SØ ned til Golfen ved Iskenderun. Ejendommelig var særlig de store Skarer af Rovfugle, som i Reglen kom trækkende, flere Arter i samme Flok; saaledes trak Hvepsevaagen ofte sammen med Ørneflokkene, som igen var sammensat af flere Arter. De store Fugle optræder i Træktiden i et enormt Antal, paa en enkelt Dag (28. September) blev saaledes 3402 Ørne (*Aquila clanga*, *pomarina*, *heliaca* o. a.), 3440 Hvepsevaager, *Pernis apivorus*, 5 Slangeørne, *Circaëtus gallicus*, 1 Aadselgrib, *Neophron percnopterus*, 20 Gule Gribbe, *Gyps fulvus*, og 20 Sorte Storke, *Ciconia nigra*, iagttaget.

FINN SALOMONSEN.

HERMANN GROTE: Ueber das Brutvorkommen von *Ciconia nigra* (L.) in Südafrika. Ornith. Monatsber., 1932, p. 81—84. — Omend man her i Europa som Regel har anset Beretninger om den Sorte Storks Optræden som Yngleflugt i Sydafrika for tomme Rygter, synes de virkelig at stemme med de faktiske Forhold, idet Rederne flere Gange skal være fundet af paalidelige Folk; det drejer sig dog langt fra om nogen hyppig Forekomst. Rederne har stedse været anbragt paa Klipper. Man har ogsaa paastaaet, at Arten skulde yngle i det tropiske Afrika, men et tilfredsstillende Bevis herpaa er hidtil ikke blevet fremført. — Den Hvide Stork er ofte set holde Hvil paa gamle Rovfuglereder, men den er aldrig paavist som Yngleflugt i Sydafrika.

B. L.

FORENINGSMEDDELELSER

Ligesom i tidligere Aar kunde Foreningen ved Professor, Dr. AD. S. JENSEN'S Velvilje afholde sine Møder i Universitetets zoologiske Auditorium.

Generalforsamling.

Tirsdag den 19. Januar afholdtes Foreningens ordinære Generalforsamling, gældende for Aaret 1931; ca. 50 Medlemmer havde givet Møde.

Formanden, Overlæge O. HELMS, aabnede Mødet og gjorde opmærksom paa den ny Ordning, hvor Foreningens Regnskabsaar følges med Kalenderaaret, hvorfor den ordinære, aarlige Generalforsamling fremtidig vilde falde paa det første Møde i det nye Aar og ikke som tidligere i Oktober. Til Dirigent for Generalforsamlingen valgtes Sagfører IVAN DAMKIER.

Under Beretningen om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar henlede Formanden Opmærksomheden paa den ny Bestemmelse, at naar et Medlem af en Familie (Husstand) er fuldt betalende, kan andre Medlemmer af samme Husstand blive Forenings-